

Una pèrdua sensible de l'art local

Josep Mundet i Tarrés

Els darrers dies del mes de juliol de l'any passat, quan l'esclat de l'estiu és un cant vigorós i exuberant a l'esplendor de la vida, ens deixava per a sempre un torroellenc de rellevants valors humanes, l'artista escultor Josep Mundet i Tarrés. La seva pèrdua afecta tota la vila ja que es tracta d'una figura destacada en el món de l'art contemporani nostrat, escultor de remarcable personalitat i professor de gran vàlua pedagògica en les activitats de l'Escola d'Arts Aplicades i Oficis Artístics de Barcelona, «Llotja», des de l'any 1969. Era, per tant, una figura de senyalat relleu que honorava Torroella, i més encara si considerem el fet que era el primer i únic escultor sorgit de l'història artística vilatà, en el qual figuren firmes apreciades en el conreu de la pintura. Tots sabem que la vida és un camí que porta, inexorablement, vers una fi terrenal segura i imprevisible, a la que qualsevol edat condueix; no obstant, resulta més punyent aquesta realitat quan afecta persones que es troben en la plenitud de l'existència, amb vigorosa vitalitat, amb les condicions naturals pròpies i les capacitats intel·lectuals clarament definides. Llavors arriba el moment de copsar el fruit que ha de donar-nos, com arbre esponerós, l'home plenament format d'àmplies possibilitats creatives, però a voltes l'adversitat malmet aquestes esperances tan cobejades. Josep Mundet i Tarrés és un exemple clar del que exposem ja que es trobava en la plenitud de la vida, i per tant de les seves condicions artístiques, quan la seva fi s'ha produït. Davant la dura realitat, podem acollir-nos a la sentència clàssica que proclama: «Una sola manera hi ha de viure molt, i és viure prou». Evidentment, Josep Mundet i Tarrés va viure prou per donar-nos un significatiu testimoni dels seus valors humans i de la força creativa d'un acusat sentit artístic.

En el present estudi de caire biogràfic, ens proposem descriure la semblança humana de Josep Mundet i Tarrés i en prevalença, òbviament, les característiques de la seva obra artística. Senyalem d'antuvi que va néixer a la nostra vila el 14 de setembre de 1931 i que els primers estudis d'ensenyança bàsica els va realitzar a Torroella, manifestant tot seguit una accentuada inclinació innata envers l'activitat artística i en la creació escultòrica.

Quan finalitzada la tràgica guerra civil el país va poder reprendre l'anhelat camí de la recuperació, un grup d'amics en plena joventut que conservàvem de l'edat escolar un

veritable estimul en el cultiu de l'art vàrem decidir la realització de la primera exposició d'artistes aficionats locals que va celebrar-se en les diades escaients de la Festa Major de Sant Genís. En procedir a la sol·licitud de col·laboradors, es va presentar un vailet d'uns catorze anys amb uns treballs escultòrics que ens produïren una impressió molt favorable. Era en Josep Mundet i Tarrés que el lector pot contemplar a la fotografia que reproduïm, joveníssim, en mig dels elements de més edat a l'entorn del recordat i excel·lent artista Josep M.ª Mascort que ens estimulava a mantenir amb il·lusió la nostra empresa. Cap de nosaltres no podia llavors preveure que aquell noieta escultor incipient realitzaria una carrera artística que havia d'ésser la labor bàsica de la seva vida.

Finalitzats els estudis primaris, els seus pares, amb lloable decisió, donen ales al desplegament de la seva vocació artística tan vivament sentida i el traslladen a Barcelona perquè pugui lliurar-se als estudis indispensables per a la deguda formació, acudint a l'Escola dels Salesians i simultàniament als tallers del prestigiós artista Josep M.ª Camps i Arnau, destacat creador d'escultura religiosa, del qual tenim a la vila una obra important com és la imatge del patró Sant Genís que figura en lloc l'honor a l'església parroquial.

L'alumne Josep Mundet i Tarrés realitza els estudis definitius els anys 1949-1954 a l'Escola Superior de Belles Arts de Sant Jordi on obtingué el títol de Professor de Dibuix i la distinció d'una bossa de viatge per recórrer Espanya i Itàlia. Posteriorment, el govern francès li atorga una beca amb la possibilitat de residir a París i poder conèixer la ciutat considerada com el centre de l'art mundial. En plena formació artística, amb amplis coneixements fruit d'una brillant carrera, és nomenat Professor de l'Escola d'Arts Aplicades i Oficis Artístics de Barcelona, «Llotja», nomenament que significa el destacat valor dels mèrits obtinguts després d'una total dedicació als estudis.

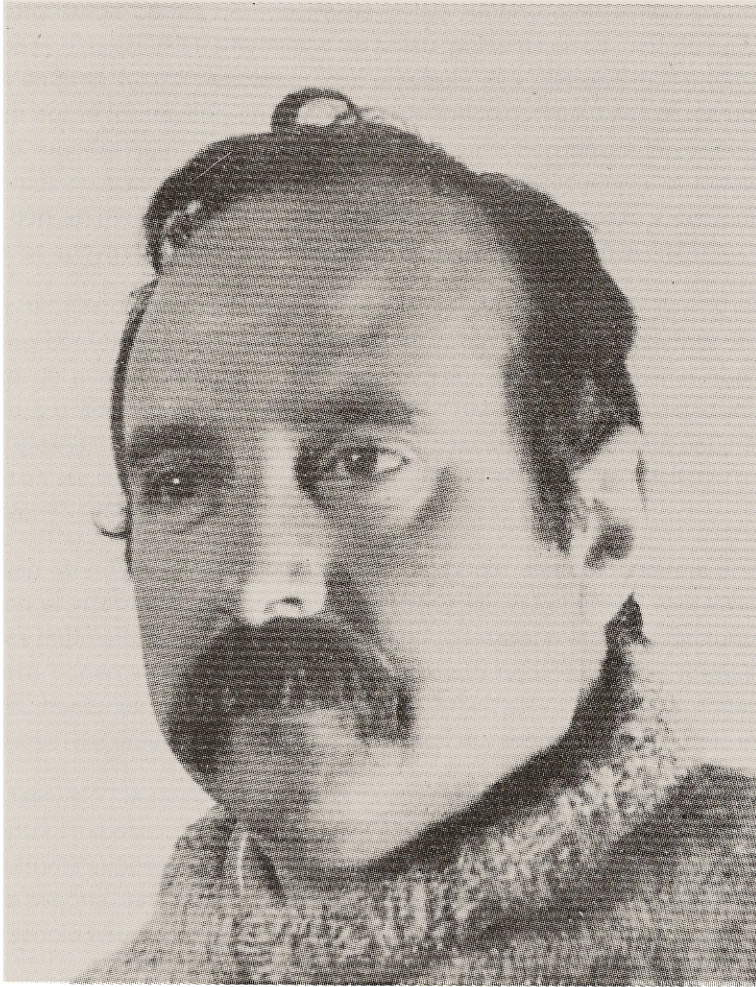
Com és lògic en les activitats dels artistes, Josep Mundet i Tarrés anhela mostrar públicament la seva obra escultòrica i l'any 1961 celebra la primera exposició en les sales de l'Ateneu Barcelonès de la ciutat comtal. La crítica especialitzada analitza detalladament les característiques que assenyalen les composicions plàstiques del novell artista amb escrits publicats a la premsa i en cròniques radiofòniques. Personalment, vaig fer una recopilació d'aquelles qualificades opinions dels experts en el tema, en un estudi que va ésser publicat a la «Revista de Gerona», editada per la Diputació Provincial (1), de la qual reproduïxo els fragments més significatius:

«Crònica d'Art. Josep Mundet i Tarrés, escultor de vigorós expressionisme.

A l'Ateneu Barcelonès de la ciutat comtal ha presentat en el mes d'abril d'aquest any la primera exposició individual el jove artista Josep Mundet i Tarrés. Nascut a Torroella de Montgrí, manifesta molt aviat una forta inclinació artística i realitza els seus estudis acadèmics a l'Escola Superior de Belles Arts de Sant Jordi de Barcelona per continuar després la seva pròpia formació, lliure de disciplines, seguint les seves naturals inclinacions i dots d'inspiració deixant al propi temperament l'expressió del seu genuí concepte artístic. Conscient i segur el seu art, es llença decididament a donar

---

(1) «Crònica de Arte. José Mundet Tarrés, escultor de vigoroso expresionismo». Pedro Castells. Revista de Gerona. Segundo trimestre 1961. Núm. 15. Págs. 83-84-85.

JOSEP MUNDET I TARRÉS
Artista escultor (1931 - 1983)

el pas crucial de presentar per primera vegada les seves obres, afrontant el judici de la crítica, el veredict de la qual ha d'assenyalar l'autèntic valor de les seves creacions. Cal reconèixer que l'èxit més cobejat l'ha aconseguit amb el seu inicial contacte amb els elements que cal qualificar com la base directiva de l'art barceloní. Totes les crítiques —a les quals seguidament farem referència— han convergit unànimement en la definició de l'estil escultòric i en el valor de la seva obra, atorgant a l'autor la categoria d'una figura consagrada, de profunda i vigorosa personalitat.

L'autoritzada opinió del mestre de crítics Alberto del Castillo en el «Diario de Barcelona» expressa clarament que «el artista presenta en su exposición esculturas y relieves en gres, hierro y escayola, con un poder de expresión más interesado por la idea que por la forma, con un concepto romántico que da a sus obras un contenido psíquico, manifestación de un auténtico sentimiento. Son piezas, cuyo sentido hay que buscar más en su interior que en el exterior y en consecuencia, la indeterminación formal con apariencia de rudeza y superficies bastas, rugosas y carcomidas de su técnica, se apoya en la primacía concedida al alma envuelta en la materia».

Per al crític Joan Cortés a «La Vanguardia», Josep Mundet i Tarrés «no se manifiesta muy conforme con la belleza normativa, ni con la visión académica de las formas. Su trato de ellas es abrupto y simplicísimo con un esquematismo que llega a un agudísimo grado de abstracción, sin perder contacto con la realidad inicial». Joan Cortés, classifica el jove artista dins una tendència expressionista pel patetisme impregnat en les seves ascètiques estructures i per l'emoció que trasllueix a través dels seus gestos i actituds.

Josep Mundet i Tarrés, dóna mostra del poder creador —afirma el crític Àngel Marsà en el «Correo Catalán»— dins del més radical i dramàtic expressionisme. «El efecto es impresionante. Hay un hondo sentido artesano en sus esculturas, resueltas con garra poderosa y a un tiempo, con apurado rigor ético. Las formas, escuetas, incisivas, hendidas y ágiles —a la par que macizas— como si la materia quisiera volatilizarse, hacerse llama, ascender, remontarse y evadirse de su propia inercia».

La televisió i la ràdio dedicaren també en la seva programació, un destacat espai a comentar l'exposició de Josep Mundet i Tarrés; la primera, en un reportatge gràfic de les escultures exposades en les sales de l'Ateneu Barcelonès amb la presència del seu autor; la segona, amb un extens estudi crític radiat a través de la «Voz de Cataluña» en la seva secció «Atenea, Arte y Letras».

D'aquest documentat estudi, que segueix les mateixes directrius que els anteriors, assenyalem que conceptua les obres exposades com d'una original creativitat. Josep Mundet i Tarrés, afirma, és un escultor veritable. La seva tendència s'orienta no per la forma en si, sinó perquè la forma és l'element expressiu del seu món exterior. En resum, és un figuratiu de l'expressió. «La obra de arte, la escultura, tiene un signo específico o sea una expresión. No es lo mismo para el artista un retrato intelectual que una composición en la que da forma a sus estados de conciencia, según como le impresionan los sucesos del mundo externo. Por ello sus retratos no requieren más modelo que el formado, en feliz e impresionante diseño, tras la lectura de la obra literaria de Dostoiewski, por ejemplo, porque de esa lectura el artista concibe la imagen suya del

escritor ruso independiente de la verdad objetiva, precisamente porque es su verdad. Y esa verdad tiene tal vigor de cosa cierta y presentida que inmediatamente adquiere categoría elevada como si en efecto, como afirmaba Oscar Wilde, la naturaleza aquí copiara el arte».

La tècnica d'aquestes escultures es troba resolta amb singular domini efectiu; les testes en gres, caracteritzades per un tractat extens en diversitat d'òxids, que els dóna una qualitat ceràmica de gran bellesa. D'altres escultures són realitzades en ferro i plom en una amalgama de forta contextura i de gran noblesa. Igualment, hi figuren uns relleus en guix resolts amb la simplicitat d'aquesta tècnica.

Del tema de les obres cal destacar els retrats de Dostoiewski i Confuci, interpretats lliurement amb la influència de l'examen literari; una testa femenina idealitzada pel mateix sentiment estètic; les escultures «El bes» i «Maternitat» i els relleus del torero i el brau, amb una encertada intuïció del ritme i la plasticitat del tema.

Josep Mundet i Tarrés, ha aconseguit —avalat per l'anàlisi objectiva de la crítica— l'afirmació summament positiva que consagra decisivament el valor d'un nou artista. Ha fet irrupció amb la força vital de la seva joventut, i amb un temperament ferm i expressiu ha donat mostra del seu expert domini plàstic, alliberant-se de la rigidesa acadèmica i manifestant sincerament el concepte personalíssim d'un art viu, vigorós i de gran noblesa espiritual. Davant les seves obres comprenem que l'art, eterna expressió dels sentiments humans, no pot subjectar-se a uns conceptes rígids, a unes estructures estàtiques, sinó que a través del temps ha de donar testimoni exacte de la inquietud de l'època i del seu autèntic concepte interpretatiu. Amb aquest fi, l'artista ha de disposar d'una llibertat de mitjans necessaris per al seu poder de creació, per aconseguir una insubstituïble i prevalent condició: la sinceritat artística.

Aquest aspecte, manifestat amb plena primacia, ha estat el motiu bàsic que ha aconseguit seduir els experts en definir l'art escultòric de l'artista Josep Mundet i Tarrés».

Després de la seva primera exposició hem d'assenyalar entre les activitats més significatives la participació en concursos com: 1962. Galeria Tedesco, París. 1963: Salón Riojano, Logroño, en el qual obté el segon Premi. 1967. II Exposició d'Art Sacre, Girona. 1970. Exposición Nacional de Bellas Artes, Madrid. 1971 i 1972. Casa Cultura, Girona. 1972. Concurs Nacional Petita Escultura, Valladolid. 1974. Concurs Autopistes, amb la consecució de premi a l'obra «Escut de Barcelona» la qual, amb una alçada de 10,70 metres construïda amb ferro i ciment, s'erigeix a la vorera de l'autopista Barcelona-Castelldefels. El 1973 realitza el monument que Torroella oferí en memòria de Mossèn Francesc Viver. Cal destacar que Josep Mundet i Tarrés va efectuar la seva obra de manera desinteressada com aportació personal a la subscripció popular per costejar el monument.

Amb motiu del nomenament de Torroella com a Ciutat Pubilla de la Sardana l'any 1975, realitza el monument commemoratiu. Com a fet testimonial, em complau recordar que per a la consecució d'aquesta obra vaig tenir diverses entrevistes amb l'artista a qui vaig suggerir el detall de col·locar al peu del monument una pedra del Montgrí en la

SANTA CATERINA
Argila cuita acolorida. Firmada i datada l'any 1953.
(Fotografia: J. Casadellà).

Participants a una de les primeres Exposicions d'Art Local durant la Festa Major de l'any 1945. D'esquerra a dreta: Joaquim Esquena, Josep Garriga, delegat de «La Caixa», Joan Fuster, Josep M.³ Mascort, artista invitat d'honor, Jaume Surroca, Àlvar Geli, Pere Castells, Joan Geli, J. Segarra, Miquel Martinoy i Josep Mundet, joveníssim, en l'inici de la seva carrera artística.

qual constés l'aportació valuosa de Torroella a la història de la sardana. Josep Mundet i Tarrés ho acceptà plenament, demostrant el seu esperit obert i favorable a aquesta idea. Altres obres de l'artista, que evidencien el seu valor estètic, mereixen la distinció de figurar a ple aire en llocs de singular categoria com el relleu del polígraf Menéndez Pidal a la façana de la Institució Escolar que porta aquest nom, a Barcelona, i l'Al·legoria a l'Esport, realitzada en pedra, a Manlleu.

La persona que al meu entendre ha descrit amb encert l'obra i el fer de l'artista és Josep M.ª Garrut quan diu: «L'obra d'en Mundet no serà copiosa pel fet que era pura satisfacció de crear, però no de conservar. Moltes de les escultures una vegada realitzades, anaven de nou a retornar a la informe massa de l'argila, és a dir, tornaven a la pastera per fer noves creacions». Això que pot semblar un signe d'impotència, si reflexionem degudament, és l'expressió d'un lloable sentit de responsabilitat creadora, demostra que l'artista és un autocrític que resta insatisfet de la seva obra i dels resultats aconseguits, inferiors a la idea per ell preconcebuda.

En el catàleg de l'exposició oberta a Vilassar de Mar el desembre de l'any 1979 —una de les darreres celebrades— Josep M.ª Garrut escriu un assaig sobre l'obra de l'artista en el qual estableix una similitud d'estil amb figures cimeres de l'escultura contemporània: «Si el símil primer és el del forjador a la manera d'un Juli González, ara, tot veient els resultats de l'argila cuita o del gres endurit a 1.300 graus, hi podríem establir la idea d'origen en un fons on hi ha, més que l'escultor, l'arquitecte que es complau en fer parets inclinades, peraltades carenes i embigats travessers que donen suport al conjunt.

Davant d'aquestes petites escultures que sovintegen en la seva obra, hi ha una visió a la manera del gran Manolo per una banda i aquest tall a ganivet que generosament distribueix amb equilibri a la manera de Gargallo, per l'altra. Però sempre hi veureu una creació personal, amb referències mínimes malgrat les que aquí hi ha assenyalades».

A l'any 1975 es produeix la més significativa valoració de l'artista Josep Mundet i Tarrés. La Diputació de Guipúscoa, junt amb la de Girona, patrocinen a Sant Sebastià a les sales del Museu de Sant Telm una exposició col·lectiva amb el títol de «66 Artistas Contemporáneos de Gerona» que aplega un conjunt d'artistes de rellevant categoria, amb altres que representen les novelles promocions d'autors de personalitat acusada. S'edita un magnífic catàleg en el qual figuren els retrats dels artistes i el seu historial, consignats per ordre alfabètic, que assenyalen el gran valor d'aquesta mostra d'art. Dels artistes que hi figuren, destaquem entre els pintors mestres d'irradiació internacional com Salvador Dalí, Joan Ponç, Joan Josep Tharrats, Modest Cuixart, Josep Amat, Pere Gussinyer, Josep Beulas, Àngel Planells, August Puig . . . , i en el grup d'escultors figures d'assenyalat prestigi: Antoni Casamor, Domènec Fita, Francesc Torres i Monsó, Marcel Martí, Emília Xargai i el nostre artista Josep Mundet i Tarrés.

En la presentació del catàleg consta el següent text que reproduïxo parcialment, prèvia traducció al català: «El fet de presentar al País Basc, a través de la capital de Guipúscoa, una Mostra de l'Art Gironí, és quelcom més que un compromís cultural i polític de dues Diputacions. Considerem que representa obrir, dins l'ampli i generós marc de la cultura nacional, un diàleg entre cultures autòctones diferents però afins.

Creiem que és molt important rebre informació, per mitjà d'una Mostra col·lectiva, de l'actual situació de les arts plàstiques gironines. L'art ens dona la situació d'un moment dins del context històric d'un país.

La present Mostra serveix per conèixer aquestes figures i llur obra, informant-nos de la seva labor i el seu missatge. Aquí es troba reunida una gran part dels artistes gironins, uns nascuts a les seves terres i d'altres identificats amb elles, a on realitzen el seu treball i expandeixen el seu contingut.

Són visibles les tendències actuals; al seu redòs es troba l'expressió de cada artista. Una part d'aquests autors, prou coneguts arreu, ocupen llocs destacats i han contribuït a mantenir molt alt el prestigi del nostre art. I junt amb ells es troben els que faran del futur un present; així continuarà manifestant-se un dels llenguatges més antics de la Humanitat».

Hem descrit, al llarg d'aquest estudi, el valor de l'obra de l'artista Josep Mundet i Tarrés. Ens resta ara, esbossar les seves característiques humanes. Vàrem mantenir els dos una bona relació amistosa des de la nostra coneixença, quan ell era tot just un vailet, dominada per esporàdics contactes personals degut al fet que la seva vida, primer d'estudiant i després per exigències de la carrera, va transcórrer a Barcelona. Quan venia a la vila, sempre d'una manera fugissera, es produïen les nostres entrevistes amb converses que giraven bàsicament a l'entorn dels temes relacionats amb l'art que tant ens seduïen. Josep Mundet i Tarrés, de profunda i sòlida cultura artística, es feia plaent per la seva naturalitat i senzillesa, lluny d'oferir cap mostra de suficiència o presumpció, d'una conversa atractiva a voltes arrodonida amb expressions de caire humorístic que la feien més reductora. Fou persona d'un fons humà, cordial, obert, i d'una bonesa de sentiments ben ostensible. Era d'aquells sers que marquen en el transcurs de la vida una empremta acusada, que quan ens deixen queda la seva imatge de record inesborrable, enyorívola.

En el comiat a l'amic, l'artista Josep Mundet i Tarrés, escullo les mateixes paraules emotives, d'un sentit tan espiritual, que figuren en el recordatori de les seves exèquies: «Esculpir un nou principi, sigui amb núvols o sigui amb fang, tot és el mateix.

Les seves mans van prendre agilitat i la seva ànima empenyé un nou camí».

PERE CASTELLS